

Keskiluokka ja progressivismi

New Review'ssä kirjottaa Frank Bohn

(Tämän kirjoituksen pituuden tähden julkaisemme sen kahdessa osassa, ja jälkimmäisen osan yhteydessä artikkelin, jossa vastataan tässä tehtyihin muutamiin väitteisiin. Kirjoitus antaakin aihetta mieltäkiinnittävään keskusteluun. Se itse asiassa koskee erään "suuntakysymyksiemme" haaran ydintä, nim. kysymystä siitä, millainen tekijä keskiluokka on nykyisessä luokkataistelussamme ja onko se "valtiososialismiin" tahi "valtiokapitalismiin" pyrkiminen, jossa tov. Bohn näkee vain keskiluokan itseänsä säilyttämisen vaiston ilmenevän, omiaan hidastuttamaan sosialististen yhteiskuntajärjestyksen nousua. Tov. Bohnin ylistysveisu keskiluokan voimakkuudelle ja hänen yksipuolinen käsityksensä tämän porvaripuolueitten ryhmän vaikutuksesta yhteiskunnalliseen uudestaan luomiseen eivät olekaan vain hänen mielipiteitään. Suomalaisessakin järjestössä ilmenevä oppositioniryhmä, joko tietoisesti tai vaistomaisesti, usein rakentaa väitteensä samallaisiin, mielestämme harhakäsityksiin, joihin tov. Bohn nojautuu tässä kirjoituksessaan. — Toim.)

Theodore Roosevelt on lopullisesti selittänyt, että hän käsittää progressiivipuolueen perustamisen ei suinkaan ohimenevänä vaan olemaan ajottuna laitoksena. Tällai-

sen lausunnon on hän antanut julkisissa selityksissä sanomalehdissä ja nyt viimeksi Century-lehden lokakuun numerossa. Viimemainitussa selityksessään hän tarkastaa vallitsevaa politillista asemaa ja uudelleen julistaa uskollisuutensa Chicagossa hyväksytylle progressiivipuolueen ohjelmalle. Jos Roosevelt olisi suostunut edistysmielisten republikaanien kutsuun palata takaisin republikaanipuolueeseen, niin progressiivipuolue, joka vielä on järjestymistilassa, olisi epäilemättä hajonnut. Esittäessään syitä, joiden perusteella progressiivipuolueen hänen mielestään edelleen pitää olla olemassa, mr. Roosevelt mainitsee seuraavat kaksi: "Ensiksi, koska ei ole olemassa mitään selvää ominaisuutta näillä molemmilla puolueilla, jotka todella erottaisivat ne eri puolueiksi ja vastaisivat niiden luonnetta; ja toiseksi, koska kummankin puolueen johtavat miehet jyrkästi kieltäytyvät käyttämästä puoluekoneistoa ja hallinnollista vaikutusvaltaansa käsitelläkseen kansallemme todella tärkeitä kysymyksiä."

Näin ollen on Amerikan kansan edelleen otettava lukuun tämä puolue ja sen synnyttänyt liike sen kaikissa muodoissa ja pidettävä sitä tärkeänä tekijänä maan politillisessa elämässä vuosikymmenen aikana. Älkäämme myös jättäkö huomioon ottamatta, että tämä liike

nykyään ilmenee kolmella eri taholla. Se on luonut uuden, voimakkaan puolueen, se vaikuttaa demokraatipuolueessa ja muovailee sitä ja se edelleen vallitsee varsinaisessa republikaanipuolueessa. Jos progressiivipuolueen johtavat miehet olisivat sopineet republikaanipuolueen kanssa, niin progressivistinen liike olisi viivähtänyt kehityksessään, mutta ei suinkaan hävinnyt. Siinä tapauksessa se epäilemättä olisi käyttänyt hyväkseen sosialistipuolueen järjestön ulkonaisena ilmaisukeinonaan. Progressivismin — porvarillisen edistysmielisyyden — aiheena on taloudellinen tyytymättömyys. Sen päämäärä on valtiokapitalismi. Jos tätä syytä ja tätä päämäärää olisi ruvettu kansanomaisesti nimitämään "socialismiksi", niin sosialistipuolue luultavasti olisi saavuttanut ennenaikaisia voittoja kaupungeissa, valtoissa ja luultavasti kautta maan. Mutta kaiken tämän kautta olisi sekä progressivismin, että socialismin todellinen voitto tullut lykätynksi kauvas tulevaisuuteen.

Liikkeen syyt

Kaikkiin luokkiin kuuluva Amerikan kansan enemmistö, ehkä noin 90 prosenttia, elää nykyään varsin kritillisessä mielentilassa politilliisiin kysymyksiin nähden. Todennäköisesti on sen enemmistö tullut siihen johtopäätökseen, että viipymättä pitäisi panna toimeen perusteellisia hallinnollisia muutoksia. Näihin tyytymättömiin kuuluvat

kaikki, lukuunottamatta kaikista rikkaimmat, auttamattomasti taantumukselliset ja syvästi tietämättömät. Jos ryhdyttäisiin vaalitaluteluun, jonka ainoana pääkysymyksenä olisi rautateitten ottaminen valtion käsiin, niin se epäilemättä päättyisi suurella enemmistöllä tämän kysymyksen hyväksi. Uuden Englannin asukkaat kokonaisuudessaan ovat taistelleet New Haven rautatieyhtiötä vastaan. Valtioitten välinen liikekommissioini (Interstate Commerce Commission) on ottanut käsiinsä niin suuren vaikutusvallan rautateihin nähden, jota ei toivorikkainkaan hallituksen harjoittaman kontrollin puolestaja olisi kymmenen vuotta sitten uskaltanut kuvitella toteutuvan niin pian. Useissa valtioissa pannaan nykyään toimeen radikaalisia muutoksia hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelytavoissa, — laaditaan lakeja aloteoikeudesta, yleisäänestysmenettelystä, virkamiesten takasinkutsumisesta ja rikoslakien uudistamisesta. Reformiluettelot paisuvat joka kuukautena. Samalla aikaa työväenliike ilmenee kapinana hallitusvaltaa vastaan, kuten näemme West Virginiassa, Coloradossa, Patersonissa ja Superiorjärven rautakaivoksissa. (Kirj. tar koittanee viime mainitulla Kupari saaren lakkoa, joskin on vähän outoa nähdä, että hän niin voi erehtyä lakonalaiseen teollisuusalaan nähden.) Ja mikä on kuvaavinta, suurkapitalismin edustajat ovat viime aikoina olleet puolustusasemassa heihin kohdistettuja hyökäyksiä vastaan. Heidän on täy-

tynyt tykkänään perääntyä muutamissa heikoimmissa kohdissaan, kuten rautateitten hallinnolliseen tarkastukseen, yleismaalliseen tuloveroon ja senaattorien välittömään valintaan nähden. Heidän vastarintansa nopeasti heikkenee sellaisissa kysymyksissä, kuin ovat minimipalkkalaki, kaivosten ja teollisuuslaitosten valpas tarkastus ja yleishyödyllisten laitosten yhteiskunnallinen omistus. Todistuksia kaikesta tästä on niin paljon, että ne eivät kaipa erikoista luetelemista.

Jos sosialistit väittävät, että nämä ilmiöt, suurpiirteisesti katsoen, edustavat jotakin "vallankumouksellista" tahi "sosialistista", niin he vain pettävät itseään. Mutta suurta yleisöä ei enää voi pettää pelottamalla sitä sellaisten toimenpiteitten sosialistisuudella. Amerikalainen progressivismi on esittänyt varsin vähän sellaista, joka ei olisi jo lähellä täytöntöönpanoa Englannin radikaalien tahi Euroopan mantereen vanhoillistenkin toimesta. Yhdysvalloissa tämä liike kiteytyi muotoonsa kansallispolitillisella tantereella vasta niin myöhään kuin vuosina 1909—1910. Mainittuna vuonna kongressissa olleet republikaaniset "kapinoitsijat" — "insurgentit" — käänsivät selkänsä McKinley-vainajan ja Hannan "full dinner pail"-ohjelmalle ja hyökkäsivät sokeasti republikaanipuoluetta kontrolloeraavien voimien kimppuun. Sen jälkeen on tämä virtaus saanut yhä enemmän nopeutta jokaisen uuden kuukauden aikana. Se ammentaa

voimaa uudelleen heränneestä ja nykyään yhteiskunnallisesti tietoisesta keskiluokasta.

Keskiluokka

"Keskiluokka on kuolemaisillaan. Se musertuu ylemmän ja alemman myllynkiven väliin. Trustit ovat saaneet käsiinsä pikkueläjän omaisuuden ja nyt hän vinkuu ja haluaa "tasajakoa" ja tilaisuutta uuteen yrittämiseen. Keskiluokkaa edustava demokraatipuolue kuolee niinkään. Taistelulentalle jäävät vain republikaanipuolue ja sosialistipuolue. Edellinen on rahavallan, jälkimäinen työväenluokan edustaja."

Tällä tavalla kuuluivat sosialistiagitatorin nyt harhaluuloiksi osoittuneet luulot kymmenen vuotta sitten. Toivo, että niin tapahtuisi, loi tämän ajatuksen. Senaikuiset sosialistiset optimistimme huomasivat, että jotkut pikkuliikkeen muodot hävisivät. He näkivät kaikinielevän trustin nousun. Vuoden 1893—1896 paniikkiajan ajatustapa vallitsi keskuudessamme.

"Vielä yksi paniikki ja keskiluokka häviää kokonaan, vallankumouksen ensimmäinen näytös päättyy, jne., jne.," — sillä tavalla selittivät sosialistit. Me silloin emme ottaneet huomioon historian kulkua ja joitakin sängen merkittäviä välittömiä ilmiöitä, jotka mielellämme halusimmekin olla näkemättä.

Keskiluokka levitti pohjois-Italian kaupan purjeet kolmannelta toista ja neljännellätoista vuosisa-

dalla ja loi renaissansin. Se kukisti paavin viidennellätoista vuosisadalla ja voitti maailman historian suurimman vallankumouksen. Se katkaisi pään kuningas Charles I:ltä vuonna 1649 ja Ludvig XVI:lta vuonna 1791. Se rakenti Englannin valtakunnan ja Amerikan tasavallan. Lopuksi, vain sukupolven aika sitten, se Amerikassa taisteli kansallissodan. Tämän luokan elämä on muodostanut sen järjestelmän, jonka me nyt tunnemme nykyajan maailman — "the modern world"-nimellä ja joka viimeksi on syöpynyt Idän maihin ja härttänyt ne. Oikeauskoisen sosialismin tapana viidenkymmenen vuoden aikana on ollut ajatella, että tätä luokkaa, kaikkine sen ajatuksineen ja laitoksineen, ei ole olemassa. Mutta sellainen ajatteleminen ei auta asiaa. Yhdeksän kymmenesosa kaikkia niitä amerikalais-syntyisiä työläisiä, jotka tulevat sosialistipuolueen jäseniksi, pakottuvat ottamaan tämän askeleen sen vuoksi, että heidän mielestään "Jeffersonin ja Lincolnin pyhät periaatteet" ovat tulleet loukatuiksi. Amerikan palkkatyöläisiä nämä keskiluokan ajatuskannat ja traditionit painavat kuin painajainen. Antakaa näille innokkaille individualisteille "pysyväinen työpaikka", "hyvä palkka", "siisti asunto" ja hyvä määrä Bull Durham-tupakkaa, niin useimmissa tapauksissa he ovat taipuvaisia olemaan enempää vaatimatta. Kolme tekijää vaikuttavat häviytään tällaisen keskiluokkalaispiirteen työläisten elämästä: — työnsaamin

epäsäännöllisyys, elintarpeitten hintojen kohoaminen ja sosialismin valistustyö. Mutta tavallisessa amerikalaisessa yhdyskunnassa tällaisen henkilön tyytymättömyys saa ilmaisun ensi aluksi joko nuoren radikaalisen politikoitsijan kautta, jonka joustavaa juttelua hän ihailee, tai vanhoillisen uniojohtajan kautta, jota hän auttaa pääsemään tuottaviin toimiin. Alaluokan pelkkä olemassaolo ei vielä sinänsä ja itsestään synnytä yhteiskunnallista vallankumousta. Ennenkuin alaluokka pakottuu henkisesti ja poliittisesti toimimaan valtion hallitsevana voimana, täytyy taloudellisten muutosten ja vallankumouksellisen tietoisuuden ja ihanteitten johtaa sitä siihen. Saksan suuri ja rikas porvarillinen luokka on tähän mennessä ollut kykenemätön hallitsemaan valtakuntaa. Amerikan rahavalta omistaa Amerikan työläisten työpaikat, mutta keskiluokka hallitsee heidän ajatuskantaansa. Tällä tavalla vaikuttaa se poliittinen voima, joka nyt uudelleen muovailee Amerikan.

Yhdeksästoista vuosisata ja aikasen jälkeen

Yhdeksästoista vuosisata on pikufarmarin ja ammattipalvelijain avulla liikettä hoitavan yksityisliikemiehen vuosisata. Se alkoi loistavan uransa Jeffersonin valitsemisella presidentiksi vuonna 1800. Sen syntymäpaikka oli Länsi. Yhteiskunnallisessa suhteessa se synnytti raikäämuotoisen individualistisen kansanvaltaisuuden. Poliittil-

lisesti se yritti heikentää valtiota kaikissa suhteissa ja hankkia yksilölle ehdotonta vapautta onistus-oikeuksien hankkimiseen nähden. "Mitä vähemmän hallitusvaltaa, sitä paremmin", selitti Jefferson. "Vapaan hallitusmuodon ihanne on: ei mitään hallitusta", kirjoitti Carl Shurtz vuonna 1900, katkerasti vastustaessaan Philippienin alistamista Yhdysvaltain alle. Itse asiassa espanjalais-amerikalainen sota ja merentakaisen siirtomaitten perustaminen muodostui huomiota herättäväksi kansan sisäisessä yhteiskunnallisessa elämässä: vallinneitten huomattavien ilmiöitten julkituomiseksi. Silloin luotiin vahva laivasto ja armeijan voimaa lisättiin. Alamaisuussuhteissa olevien siirtomaitten hankkimisen puolustajat kukistivat demokrati- sen itsehallintoteorian. Dollaridiplomatia kasvoi vaikutukseensa nähden sitä mukaa kuin ulosvien- nin suuruutta osoittavat numerot kasvoivat. Mutta kaiken tämän alla tärkeimpänä tekijänä oli se teollisuuden uudestaan järjestäminen, joka tapahtui 1893 ja 1897 vuosien paniikin jälkeen. Individualisuuden aikakausi oli itse asiassa kuollut. Pystyisikö keskiluokka elämään sen jälkeen? On otta- nut kaksitoista vuotta sen elämis- kyvyn todistamiseksi.

Sosialisteille on tavallista, että he vihatessaan porvarillista järjes- telmää sellaisenaan, samalla hal- veksivat porvaria yksilönäkin. "Viimeisten päivien" pikkukaup- piyas, joka suunnittelee, millä taval- la hän voisi säästää pennin täällä,

toisen siellä, joka petkuttaa ostaji- aan käyttämällä vääriä mittoja ja painoja, joka valehtelee omaisuus- tensa suuruudesta verojen kerää- jälle, kieltämättä muodostaa surui- lisen näyn vallankumouksellisen silmissä. Liebknecht selitti, että tämän luokan poliittisilla edusta- jilla ei ole "edes jäniksenkään roh- keutta". Amerikan sosialistit ovat liian usein käyttäneet samallaista puhetapaa pysähtymättä ajattele- maan sitä eroa, joka vallitsee Ame- rikan keskiluokkalaisen ja häncö europalaisen esikuvansa välillä. Euroopassa ei keskiluokkalainen ole koskaan ollut muuta kuin jonkin- lainen kuljeksiva rihkamakauppi- as, — "petlari". Luonnontieteelli- set ja taloudelliset syyt ovat kehittä- neet Amerikan farmariluokan, josta meidän pikkukauppiaamme ovat tulleet, maailman elinkykyi- simmäksi ja älykkäimmäksi luokaksi, mikä milloinkaan on työs- kennellyt omin käsin. Luokka, jo- ka loi kummankin puolen sekä joh- tajat että soturit kansalaissodan ai- kana, omaa muitakin luonteenomi- naisuuksia kuin vaan niitä, jotka syntyvät puhtaasti voitonhimosta. Liikemiestemme ja vapaitten am- mattien harjoittajain luokka Alleg- hany-vuoriston länsipuolella on muodostettu farmarien pojista ja tyttäristä. Nuoret miehet West Pointin (Amerikan kadettikoulun) harjoituskentillä tai yliopistojeni- me urheilukentillä eivät ole rauk- koja ruumiillisessa, enempää kuin henkisessäkään suhteessa. Wood- row Wilson, Theodore Roosevelt ja Robert La Follette ovat kaikki

luokkansa henkisten käsityskantojen muodostamien rajojen rajoittamat, mutta kun he kerran saavat eteensä jonkun määrätyn tehtävän, he häikäilemättä ajavat tarkoituksensa perille. Sosialistit voinevat yleisesti myöntää, että nämä miehet kuntoonsa nähden varsin hyvin vetävät vertoja sosialistipuolueen johtomiehille.

Kolmekymmentä vuotta sitten keskiluokan eteenpäin pyrkivät nuorukaiset alottivat liikemies-tahi vapaitten ammattien harjoittajan uransa omaten kohtuullisia mahdollisuuksia menestyä. Tänä

päivänä on suurliikkeitten syntyminen sulkenut tien yksilölliseltä yrittelijäisyydeltä. Ne kymmenet tuhannet, jotka suorittavat pääsy-tutkintonsa yliopistoissa ja teknillisissä kouluissa, kallistavat korpansa progressivisille agitaattoreille ja organiseeraajille. Sen sijaan että he pyrkisivät saamaan paikan voitonetsinnän pelissä, jossa he edeltäkäsinkin ovat tuomitut kukistumaan, he nyt vaativat itselleen hyvin palkattuja toimia yleisön palveluksessa. Progressivismi on keskiluokan nuoremman sukupolven liike. Jatk.

Kiertokatsaus

HIILENKAIVAJAT SOTAKANNALLA GOMPERSIN ITSE-VALTUUTTA VASTAAN

Hiilenkaivajain konventioni alkoi tammikuun 20 p. Indianapolissa. — Kokoukseen oli saapunut suuri

joukko edustajia kaikista maan ääristä ja heidän keskuudessaan vallitsi toimintahalua, voimaa ja vallankumouksellista henkeä osoittava mieliala.

Konventionin avajaisissa ilmeni syvä vihamielisyys A. F. of L. liiton vanhoillista johtoa vastaan, joka meni niinkin pitkälle että jotkut edustajat ehdottivat eroamista koko tuosta järjestöstä. Vihamielisyyden lähimpänä syynä oli paitsi yleinen tyytymättömyys Gompersin ja hänen kannattajansa vanhoillista politiikkaa kohtaan, lähinnä seuraava seikka. Seattlen konventionin edellä olivat hiilenkaivajat vaatineet John Mitchelin eroamista A. F. of L. liiton ensimmäisen varapresidentin toimesta, koska katsoivat hänen lakanneen edustamasta hiilenkaivajain järjestöä, jonka toimesta hän oli valittu tuohon asemaan ja koska muutenkaan eivät hyväksyneet hänen poliitiikkaansa. Mitchellin tilalle he halusivat nykyisen presidenttinsä White'n. Konventioni

valitsikin White'n Mitchelin eroamisen kautta avoimeksi jääneeseen paikkaan, mutta Gompers omavaltaisesti kohotti tähänastisen toisen varapresidentin, joka on Gompersin hengenheimolainen, tähän presidentin tointa lähimpään virkaan ja selitti Whitelle, että hän saa tyytyä seitsemännen varapresidentin asemaan.

Hiilenkaivajat ovat yleensä käsitäneet tämän tempun loukkauksesta heidän järjestöään kohtaan ja White järjestönsä hyväksymänä on kieltäytynyt vastaanottamasta Gompersin tarjoamaa paikkaa. Ihmeteltävä onkin se sokesus, jolla Gompers vielä uskaltaa kohdella niinkin voimakasta järjestöä kuin on United Mine Workers. Tempullaan on hän herättänyt pahaa mieltä, joka sitä pikemmin kukistaa hänet ja hänen kannattajansa valtaistuimelta.

United Minen Workers-liitolla on nykyään lähes 450,000 jäsentä ja lienee se maailman suurin teollisuusjärjestö. Etenkin viime vuosina on järjestön kasvaminen ollut hämmästyttävän nopeaa. Mutta samalla kun se on voimistunut ja voimaansa nojautuen voinut ulottaa vaikutuksensa yhä uusille aloille, käsitellen nykyään miltei koko kivihiilite-